

Onderwerp: Uitvoeringskrediet Sterke Lekdijk

DM-nummer: 1845575 v6

AB-vergadering: 11 mei 2022

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

1. kennis te nemen van de geraamde uitgaven voor de realisatiefase van de deelprojecten van de Sterke Lekdijk, en het benodigde uitvoeringskrediet ter grootte van 297 miljoen euro, waarvan de dekking thans voor € 274,3 is voorzien via bijdragen van derden en voor € 22,6 miljoen door een eigen bijdrage van HDSR;
2. de eerste tranche ter grootte van 197,5 miljoen euro beschikbaar te stellen aan het college;
3. het onder 2 genoemde bedrag toe te voegen aan het bestaande moederkrediet Sterke Lekdijk (M120000) en de werkwijze van het Startbesluit Sterke Lekdijk, vastgesteld door het algemeen bestuur van 22 februari 2017, op de realisatiefase van toepassing te verklaren;
4. eind 2023 te besluiten over het resterend benodigde kredietbedrag.

Toelichting

0. Eerdere bestuurlijke besluitvorming en aanleiding van het voorstel

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden werkt in het dijkversterkingsprogramma Sterke Lekdijk aan de versterking van de Neder-Rijn- en Lekdijk, om de veiligheid van een aanzienlijk deel van de Randstad ook naar de toekomst te borgen en te voldoen aan de veiligheidsnormen van de Waterwet. Dit is een wettelijke taak van ons waterschap.

Het algemeen bestuur heeft in [de vergadering van 22 februari 2017](#) het volgende besloten:

- in te stemmen met de start van het versterkingsproject Sterke Lekdijk, met als doel om de primaire keringen tussen Amerongen en Schoonhoven te laten voldoen aan de nieuwe wettelijke normen van de Waterwet, welke per 1 januari 2017 van kracht zijn en hiertoe het startdocument vast te stellen met richtinggevende ambities, uitgangspunten en randvoorwaarden;
- het benodigde krediet voor de uitvoering van de verkenning en planuitwerking voor de deelprojecten, ter grootte van 49 miljoen euro, beschikbaar te stellen aan het dagelijks bestuur volgens een GOP-werkwijze, onder de voorwaarde van jaarlijkse bijstelling van dit krediet in het meerjarenperspectief bij de Voorjaarsnota;
- de indicatieve financiële programmering (kasreeks) van deelprojecten vast te stellen en deze jaarlijks bij te stellen bij de behandeling van de Voorjaarsnota (noot: waarvan de realisatiefase werd ingeschat op 326,9 miljoen euro).

In bijlage 4 zijn alle besluiten van het bestuur over de Sterke Lekdijk opgenomen.

De actuele kosteninschattingen voor de realisatiefase van de deelprojecten van de Sterke Lekdijk zijn opgenomen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en in de begroting van HDSR. Alle deelprojecten zijn gestart en aanbesteed in een Innovatiepartnerschap. Inmiddels is het eerste deelproject Salmsteke bijna gereed voor het afsluiten van de aannemingsovereenkomst en de start van de realisatiefase. Voor de realisatiefase van de deelprojecten is een uitvoeringskrediet benodigd. Het is een bevoegdheid van het algemeen bestuur om dat krediet beschikbaar te stellen.

Het concept voorstel voor het uitvoeringskrediet is op de thema-avond van 16 februari 2022 aan het algemeen bestuur toegelicht en met de audit commissie op 21 februari 2022 in nader detail besproken. Op beide avonden vond bespreking op open wijze plaats en de feedback heeft geleid tot een aanpak in twee tranches en tot aanscherping in de opbouw van het voorstel. Nadat het definitief projectplan waterwet door het algemeen bestuur was vastgesteld (9 maart 2022) zijn de bijbehorende cijfers voor Salmsteke verwerkt in dit voorstel.

1. Toelichting op beslispunt 1

Kennis te nemen van de geraamde uitgaven voor de realisatiefase van de deelprojecten van de Sterke Lekdijk, en het benodigde uitvoeringskrediet ter grootte van 297 miljoen euro, waarvan de dekking thans voor € 274,3 is voorzien via bijdragen van derden en voor € 22,6 miljoen door een eigen bijdrage van HDSR.

1.1 Totale geraamde uitgaven en benodigd krediet realisatiefase ad 297 miljoen euro

De totale geraamde uitgaven en het benodigd krediet zijn als volgt opgebouwd (tabel 1):

Tabel 1 Geraamde uitgaven en benodigd krediet realisatiefase

	Raming [M€ incl btw]
Raming realisatiefase Sterke Lekdijk	258,6
Raming Meekoppelkansen	46,5
Geschatte indexatie looptijd 2022-2029	22,7
Raming totaal Realisatiefase	328
Reeds toegekend krediet grondverwerving	-30,9
Nog aan te vragen uitvoeringskrediet	297

1.2 Raming realisatiefase Sterke Lekdijk ad 258,6 miljoen euro

De kosten van de realisatie van de Sterke Lekdijk-projecten zijn in deze fase bepaald op basis van een kengetal (zie bijlage 3). De 6,0 M€/km voor de realisatiefase betreft alle kosten voor de veiligheids- en inpassingsopgave, inclusief de grondverwerving. De gebiedsopgave (meekoppelkansen) maken hier geen deel van uit. Tabel 2 bevat de doorrekening van het kengetal voor de opgave van de Sterke Lekdijk; Salmsteke is in afwijking van deze systematiek opgenomen op basis van de raming in het vastgestelde Projectplan Waterwet.

Tabel 2 Raming realisatiefase op basis van veiligheids- en inpassingsopgave en kengetal

	Vigerende lengte	Prognose per 1-12-2021	Kengetal RF	Raming RF
Project	[km]	[km]	[M€ incl. btw/km]	[M€ incl. btw]
STE	2,0	2,0	*	15,0
WAM	11,0	11,0	6	66,0
CUB	10,9	6,7	6	40,2
SAS	8,3	7,1	6	42,6
JAV	12,8	10,8	6	64,8
ICU	9,9	5,0	6	30,0
Subtotaal	54,9	42,6		258,6

(* Salmsteke op basis van het vastgestelde projectplan waterwet)

1.3 Meekoppelkansen ad 46,5 miljoen euro

Het behouden en zo mogelijk verhogen van omgevingskwaliteit is een belangrijke ambitie bij de dijkversterking. In de lopende verkenning en planuitwerking zijn over deze meekoppelkansen samenwerkingsovereenkomsten gesloten met gebiedspartners. Onderstaande tabel bevat een indicatie van de kosten voor de realisatiefase zoals opgenomen in deze overeenkomsten. Deze dienen volgens de begrotingstechnische HDSR-kaders opgenomen te worden in het krediet. Uiteraard worden deze uitgaven gedekt door de bijdragen van de gebiedspartners.

Tabel 3 Raming meekoppelkansen

Meekoppelprojecten (totaal per deeltraject)	Wijze vastlegging met gebiedspartners	Hardheid raming	Indicatie RE-fase
Project			(M€ incl. btw)
Salmsteke; uiterwaard	Samenwerkingsovereenkomst 2020	Obv definitief PPWW	9,0
WAM	Samenwerkingsovereenkomst Planuitwerking 2021	SSK raming obv VKA	6,1
CUB	Samenwerkingsovereenkomst Planuitwerking 2021	SSK raming obv VKA	10,0
SAS	Samenwerkingsovereenkomst Planuitwerking 2021	SSK raming obv VKA	2,1
JAV	Volgt bij herijking voor tweede tranche krediet	geëxtrapoleerd	13,2
ICU	Volgt bij herijking voor tweede tranche krediet	geëxtrapoleerd	6,1
Synergiekansen HDSR			5,0
Toegekend krediet synergiekansen			-5,0
Voorlopig subtotaal			46,5

(geëxtrapoleerd obv de raming van de eerste vier deelprojecten en de betreffende kilometers dijkversterking)

Het Groot Onderhouds Programma (GOP) primaire waterkeringen (resterende beheeropgave van HDSR buiten de dijkversterking) wordt nog separaat aan het algemeen bestuur voorgelegd. Deze bedragen zijn geen onderdeel van deze aanvraag.

Het algemeen bestuur heeft in 2020 een synergiekrediet vastgesteld ter grootte van 5 miljoen euro.

1.4 Geschatte indexatie looptijd 2022-2029 ad 22,7 miljoen euro

De geschatte indexatie van 2% per jaar tot 2029 is 22,7 miljoen euro over de looptijd van de realisatiefase (veiligheidsopgave, inpassingsopgave en meekoppelkansen).

1.5 Reeds toegekende moederkrediet grondverwerving ad 30,9 miljoen euro

Het bedrag van het reeds door het algemeen bestuur (16 mei 2018) toegekende moederkrediet grondverwerving (op het nr. M130000) wordt ad 30,9 miljoen euro in mindering gebracht op het totaalbedrag.

1.6 Dekking van de uitgaven

De financieringsregeling HWBP bevat de voorwaarden en eisen waaraan moet worden voldaan om projecten te financieren vanuit het HWBP. Reguliere dijkversterkingsprojecten kunnen voor 90% worden gefinancierd uit het HWBP. Voorwaarde voor het toekennen van subsidies is opname in de jaarlijkse landelijke programmering HWBP en het voldoen aan een sobere en doelmatige versterking en inpassing. Bij het inzetten van innovaties kan de hoogte van subsidie onder aanvullende voorwaarden 100% zijn, echter de innovatiesubsidie is niet bedoeld voor complete uitvoeringsprojecten.

In de huidige versterkingsopgave zijn de zogenaamde voorhavendijken opgenomen die in 2017 zijn overgedragen vanuit Rijkswaterstaat. In de bijhorende overeenkomst is afgesproken dat de versterking voor 100% betaald wordt door Rijkswaterstaat. De meekoppelkansen worden voor 100% gefinancierd door de initiatiefnemers. Dit wordt vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten.

Tabel 4 bevat een totaal overzicht van de ingeschatte bijdragen van derden voor de realisatiefase (totaal 274,3 miljoen euro) en de geschatte bijdrage door HDSR (22,6 miljoen euro).

Tabel 4 Bijdragen HWBP, RWS, derden en HDSR in realisatiefase

	Globale bijdrage	Indicatie bijdrage HWBP [M€]	Indicatie bijdrage RWS [M€]	Indicatie bijdrage derden MKK [M€]	Totale bijdrage derden [M€]	Globale bijdrage HDSR	Indicatie bijdrage HDSR [M€]	Totaal
Raming realisatiefase Sterke Lekdijk	90% HWBP 100% RWS	207,7	22,8	0,0	230,5	10%	28,1	258,6
Reeds toegekend krediet grondverwerving	90% HWBP	-23,3	0,0	0,0	-23,3	10%	-7,6	-30,9
Raming Meekoppelkansen	100% Derden	0,0	0,0	46,5	46,5	0%	0,0	46,5
Geschatte indexatie looptijd 2022-2029	90% HWBP 100% RWS	18,7	1,9	0,0	20,6	10%	2,1	22,7
		203,1	24,7	46,5	274,3		22,6	297

Dekking van de uitgaven door HDSR

De eigen bijdrage van HDSR ad 22,6 M€ resulteert in meerjarige kapitaalslasten, welke zijn meegenomen in de meerjarige begroting. Met de getrapte opleveringen vanaf ca. 2025 tot ca. 2030 zullen de kapitaalslasten toenemen en een maximum kennen van ca. 2 M€ in 2030, waarna het gedurende 40 jaar gestaag afneemt.

1.7 Overzicht kredieten over alle projectfasen Sterke Lekdijk

Tabel 5 geeft het overzicht van de door het Algemeen Bestuur reeds beschikbaar gestelde en nog beschikbaar te stellen kredieten voor verkennings-, planuitwerkings- realisatiefase.

Tabel 5 Kredieten over alle fasen Sterke Lekdijk

Kredietbesluiten Algemeen Bestuur Bedragen in M€	2017 / 2018	2020	2022 tranche 1	2023 / 2024 tranche 2	2025 - 2029	Totaal	Indicatie bijdrage HDSR	Indicatie bijdrage derden
Verkenningfase	49					49	4,9	44,1
Planuitwerkingsfase		84				84	8,4	75,6
Grondverwerving	30,9					30,9	7,6	23,3
Realisatiefase			197,5	99,4	ntb	297	22,6	274,3
Synergiekrediet		5				5	5,0	0
	79,9	89,0	197,5	99,4	ntb	466	48,5	417

2. Toelichting op beslispunt 2

De eerste tranche ter grootte van 197,5 miljoen euro beschikbaar te stellen aan het college.

2.1 Projectkader is bepaald, aanbesteding afgerond

Met de besluitvorming in februari 2017 heeft het algemeen bestuur het projectkader Sterke Lekdijk vastgesteld. Het innovatiepartnerschap is de concretisering van de innovatieambitie van het algemeen bestuur. Sterke Lekdijk wordt landelijk gezien als aanjager van ontwikkelingen, de geslaagde aanbesteding is achter de rug: er komen geen zes aanbestedingen voor de projecten meer, met alle risico's van dien. Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en innovatiepartners hebben zich gecommitteerd, de samenwerking loopt. Met deze besluiten zijn de kaders gezet en is alleen uitvoering van de opdracht binnen de kaders aan de orde.

2.2 Innovatiepartnerschap vraagt om één uitvoeringskrediet over meerdere deelprojecten

Innovaties vragen een andere werkwijze. Ontwikkeling van innovaties moet vroegtijdig worden opgestart, innovatiesporen lopen over meerdere deelprojecten en meerdere innovatiepartners heen, projectplannen worden zo snel mogelijk in procedure gebracht en voor de uitvoeringsramingen nemen we extra tijd om de kosten en risico's goed in te schatten op basis van een detailontwerp, dit alles samen met de innovatiepartners. Daarvoor is wendbaarheid nodig in het programma en in de kredietverstrekking voor dit project, zowel in het aantal aanvraagmomenten als de timing daarvan. Deze vallen, bijvoorbeeld voor de ontwikkeling en testen van innovaties, niet samen met de bestaande besluitvormingsmomenten in het algemeen bestuur over het voorkeursalternatief en projectplan per deelproject. Dit maakt beschikbaarstelling van uitvoeringskrediet voor meerdere deelprojecten in één keer benodigd.

2.3 Krediet voor de realisatie van de eerste tranche tot en met 2024

De wendbaarheid in het project wordt het meest gefaciliteerd met een uitvoeringskrediet voor de gehele realisatiefase. Om de volgende redenen is beschikbaarstelling in 2 tranches passend:

- Besluitvorming over de 2^e tranche eind 2023 biedt het dan nieuw geïnstalleerde en ingewerkte algemeen bestuur de gelegenheid het inzicht op de voortgang op de ambities uit de opdracht mee te nemen;
- De eerste tranche geeft het project de benodigde flexibiliteit;
- In de programmatische en gefaseerde aanpak worden ervaringen uit de eerste projecten ingezet bij latere projecten. Dit kan leiden tot bijstellingen in de ramingen van latere projecten;
- Naar verwachting hebben alle deelprojecten eind 2023 de verkenningsfase afgerond: 1 deelproject start de planuitwerking, 2 deelprojecten zijn ver in de planuitwerkingsfase, 2 starten in de realisatiefase en is 1 deelproject gerealiseerd;
- Er is meer zicht op de prijsontwikkeling (onder andere inflatie).

2.4 Opbouw benodigd krediet eerste tranche

Het benodigde krediet in de eerste tranche is opgebouwd uit de tot begin 2024 benodigde bedragen voor de realisatiefase van de deelprojecten. In tabel 6 zijn de kredietbedragen per deeltraject getotaliseerd: raming op basis van kengetal, meekoppelkansen, indexatie en verminderd met reeds verstrekt krediet grondverwering.

Tabel 6 Raming realisatiefase eerste tranche, bedragen in miljoen euro incl. btw.

Project	Verwacht jaar toekenning deeltkrediet door college					Totaal
	2022	2023	2024	2025	2026	
STE	23,8					23,8
WAM	7,1	64,1				71,2
CUB	4,8	43,1				47,9
SAS		4,4	39,2			43,6
JAV		7,7		69,2		76,8
ICU			3,4		30,2	33,6
	35,7	119,2	42,6	69,2	30,2	297
Tranche 1	197,5					

3. Toelichting op beslispunt 3

Het onder 2 genoemde bedrag toe te voegen aan bestaande moederkrediet Sterke Lekdijk (M120000) en de werkwijze van het Startbesluit Sterke Lekdijk, vastgesteld door het algemeen bestuur van 22 februari 2017, op de realisatiefase van toepassing te verklaren.

3.1 Moederkrediet: werkwijze algemeen bestuur en college

De sturing en verantwoording tussen algemeen bestuur en College, zoals die gelden voor het huidige moederkrediet voor de verkenningfase en planuitwerkingsfase van de deelprojecten, zijn met de afspraken en besluitvormingsmatrix uit het startdocument Sterke Lekdijk vastgesteld door het AB op 22 februari 2017. Voor het uitvoeringskrediet wordt het algemeen bestuur voorgesteld dezelfde werkwijze toe te passen en dit uitvoeringskrediet toe te voegen aan het bestaande moederkrediet. Het college alloceert vervolgens dekkrediet over de verschillende deelprojecten en kent deze toe.

3.2 Bevoegdheden in de besluitvorming mijlpalen

Tabel 7 Beslisdocumenten en bevoegdheden Algemeen bestuur en college (op chronologische volgorde)

	College	Algemeen bestuur
<i>Algemeen</i>		Vaststelling startdocument met ambities en kader. Toekenning moederkrediet ->
<i>Verkenningfase (per deelproject)</i>	6x Plan van aanpak en toekenning dekkrediet ->	6x Voorkeursalternatief -en bandbreedte van de kosten >
<i>Planuitwerkingsfase (per deelproject)</i>	6x Plan van aanpak en toekenning dekkrediet ->	6x Projectplan Waterwet en bandbreedte van de kosten->
<i>Realisatiefase (per deelproject)</i>	6x Plan van aanpak en toekenning dekkrediet ->	Decharge

3.3 Criteria voor proactieve teruglegging door het college bij het algemeen bestuur

Het college legt besluitvorming over het krediet voor aan het algemeen bestuur, indien ná de besluitvorming van het algemeen bestuur over het projectplan Waterwet de geprognosticeerde kosten tijdens de realisatie van een deelproject zich begeven buiten de bandbreedte van een SSK-raming (het 70%-betrouwbaarheidsinterval).

3.4 Proactieve signalering door college aan algemeen bestuur en afstemming informatiebehoefte

Gezien de omvang van het project Sterke Lekdijk wil het college, naast de reguliere verantwoording via de P&C-cyclus en de kwartaalrapportages over de Sterke Lekdijk, zorg dragen voor proactieve signalering van risico's die van invloed zijn op ontwikkelingen in de kosten van realisatie. Het college stemt graag de informatiebehoefte van het algemeen bestuur af om te komen tot nadere invulling van proactieve signalering en de inhoud en frequentie waarop het college voortgang en afwijkingen op de meegegeven kaders voor Sterke Lekdijk verantwoordt.

4. Toelichting op beslispunt 4

Eind 2023 te besluiten over het resterend benodigde kredietbedrag.

Eind 2023 is het algemeen bestuur dat medio 2023 zal worden geïnstalleerd in het tweede halfjaar van haar bestuurscyclus. In het eerste halfjaar zullen enkele deelprojecten in het algemeen bestuur besluitvorming vragen voor het voorkeursalternatief of projectplan waterwet. Tevens is er de gelegenheid geweest de werkwijze van Sterke Lekdijk in de inwerkagenda voor nieuwe leden van het algemeen bestuur op te nemen en is de eerste begrotingscyclus achter de rug.

Het nieuw aangestelde algemeen bestuur kan dan eind 2023 besluiten over de 2^e tranche voor de realisatie en daarin ontwikkelingen meewegen die van invloed zijn op de ambities en de wijze van uitvoering van de opdracht voor de versterking van de Sterke Lekdijk. In deze herijking komen onder meer de ontwikkeling van kengetallen, de veiligheidsopgave, de meekoppelkansen en de risico's en risicobeheersing aan de orde.

Met beschikbaarstelling van de eerste tranche van het uitvoeringskrediet is het kader aanwezig om het innovatiepartnerschap met de benodigde flexibiliteit verder invulling te geven. Begin 2024 is naar verwachting Sterke Lekdijk zo ver gevorderd dat de realisatie van het eerste deelproject is afgerond, 4 deelprojecten ver door de planuitwerkingsfase zijn en de gehele verkenningsfase gereed is. Met deze voortgang en uitwisseling van de inzichten tussen de deelprojecten zijn nadere ramingen per deelproject opgesteld en kan het resterend benodigde bedrag voor de realisatie worden bepaald. Daarmee kan het college eind 2023 de kredietaanvraag voor de 2^e tranche tot het eind van project Sterke Lekdijk ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorleggen.

5. Kaders en uitgangspunten

Externe kaders

Externe kaders omvatten de vigerende wet- en regelgeving, waarvan met name genoemd:

- Waterwet;
- Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014, geldend per 1 januari 2017 (geactualiseerd 1 april 2021);
- Definitief programmavoorstel HWBP 2023-2034.

Interne kaders

Ook verschillende interne kaders vormen een kader en uitgangspunt voor de dijkversterking, zoals:

- Reguliere P&C cyclus;
- Delegatieregeling 2014;
- Regeling met betrekking tot de organisatie van het financieel beheer 2010.

Relevant voor dit besluit is ook het kader dat onder andere afspraken bevat over de wijze van samenwerken met gebiedspartners:

- Kader meekoppelkansen Sterke Lekdijk.

6. Financiële aspecten

De financiële aspecten zijn terug te vinden onder de 1.6 Toelichting op beslispunt 1.

7. Risico's en risicobeheersing

Het innovatiepartnerschap is er mede op gericht om in de planuitwerkingsfase alle aspecten van de voorbereiding zo ver uit te werken dat het risicoprofiel voorafgaand aan de realisatie beperkt wordt. Voor de realisatiefase worden per deelproject de uitgaven en inkomsten (van het HWBP en derden) en financiële risico's voor HDSR gedetailleerd in beeld gebracht en opgenomen in het plan van aanpak per planfase. Het plan van aanpak / projectmanagementplan (per fase, per deelproject) is de basis voor een beschikking HWBP. Het plan van aanpak met de raming wordt voorafgaand aan de aanvraag tot beschikking voorgelegd aan het dagelijks bestuur ter besluitvorming. Deze SSK-raming wordt intern gecontroleerd volgens het '3 lines of defense'-principe. De eerstelijns controle vindt plaats door het projectteam, de tweede lijn op programmaniveau door de kostenexperts in een kostentafel Sterke Lekdijk. De derdelijns controle vindt plaats door de controllers van de afdeling Bedrijfsvoering.

Daarnaast vindt er een externe toets plaats door de programmadirectie HWBP, alvorens de subsidiebeschikking wordt verleend. Nadat het college het uitvoeringskrediet beschikbaar heeft gesteld aan het project, zal het projectteam de realisatiefase beheersen door risicomanagement, monitoring en bijsturing. Bijlage 2 bevat ter informatie de geïnventariseerde risico's en risicobeheersing.

8. Communicatie aspecten

Dit besluit zal binnen de programma-organisatie Sterke Lekdijk worden gecommuniceerd. Waar nodig zullen de stakeholders, zoals gebiedspartners, innovatiepartners en HWBP, waar overeenkomsten mee worden afgesloten, ambtelijk worden geïnformeerd.

9. MVO aspecten

MVO-aspecten zijn integraal onderdeel van de aanpak van de Sterke Lekdijk. Voor de toelichting op de MVO-aspecten verwijzen we naar het onderdeel 'Voortgang in bestuurlijke ambities' in bijlage 1 van dit voorstel.

Bijlagen (ter informatie)

Bijlage 1 Voortgang bestuurlijke ambities

Bijlage 2 Risico's en risicobeheersing

Bijlage 3 Subsidieregeling van het HWBP en kengetallen

Bijlage 4 Overzicht besluitvorming Sterke Lekdijk

Bijlage 1 Voortgang bestuurlijke ambities

Voortgang in bestuurlijke ambities

Het algemeen bestuur heeft zes richtinggevende ambities vastgelegd voor de versterking van de Lekdijk (zie figuur 1). Nu alle deelprojecten gestart zijn en het eerste deelproject de realisatiefase ingaat, is de vraag: hoe staat het project ervoor met de ambities die het bestuur heeft geformuleerd?

Ambities van het bestuur

1. **Waterveiligheid voorop:** zo veel mogelijk veiligheidswinst behalen
2. **Tempo:** voortvarend maar niet overhaast
3. Zo veel mogelijk **maatschappelijke meerwaarde** creëren
4. Vanaf de start van projecten **samenwerken** met bewoners en andere belanghebbenden, vanuit de overtuiging dat dit leidt tot betere en breed gedragen oplossingen
5. We creëren in hoge mate ruimte voor **innovatie** en ontwikkeling
6. Het waterschap heeft hoge **duurzaamheidsambities** op de thema's Energie en grondstoffen, Ecologie, Investerings, Ruimtelijke kwaliteit en Ruimtegebruik

Figuur 1 De zes richtinggevende ambities van het bestuur voor de versterking van de Lekdijk

1. Waterveiligheid voorop

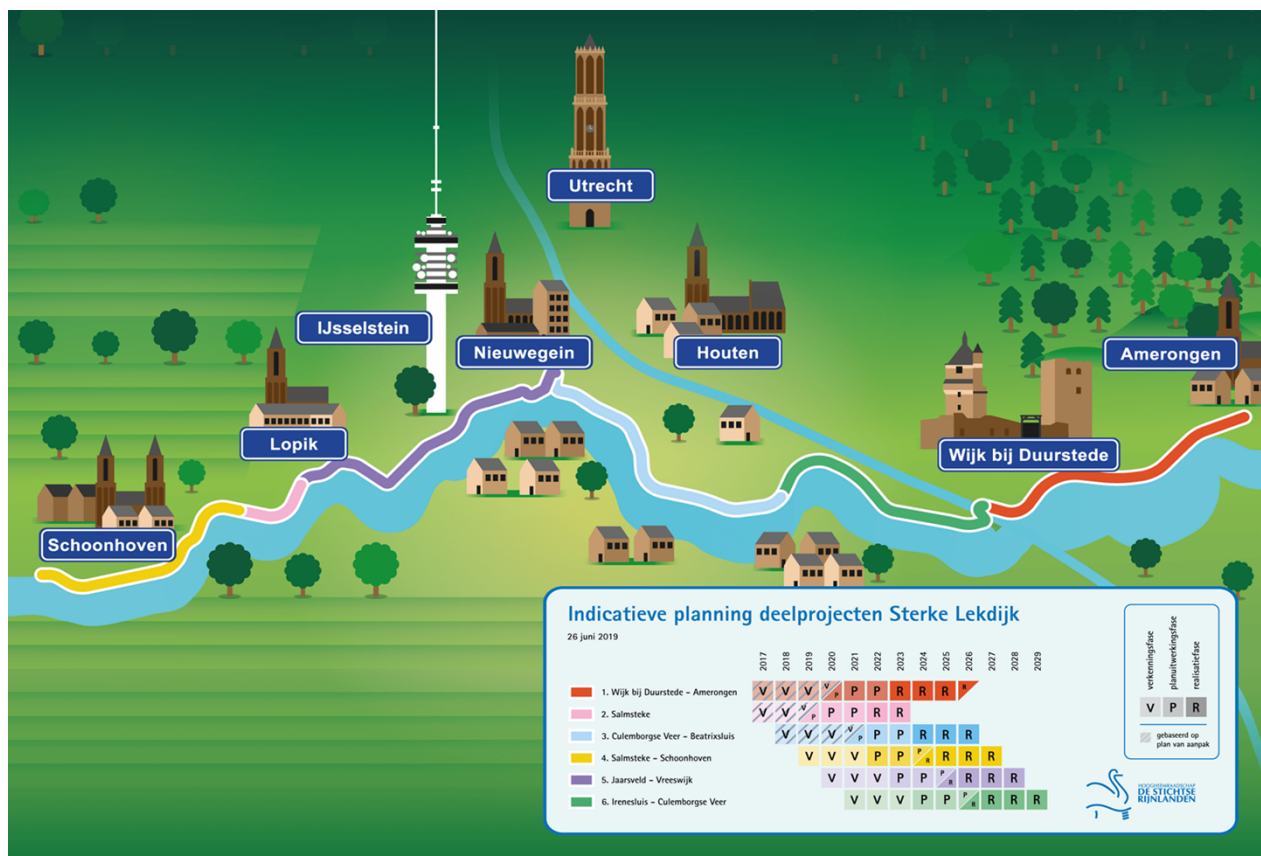
Uitgangspunten voor het ontwerp van de Lekdijk is de wettelijke faalkans voor de Lekdijk van 1/10.000 per jaar. Vanwege het grote belang van de Lekdijk voor de bescherming van Centraal Holland geldt één van de zwaarste veiligheidsnormen voor de versterking van de Lekdijk. De veiligheidsopgave is bijgesteld naar 42,6 kilometer (op basis van de veiligheidsanalyses in de deelprojecten per 1 december 2021). Met name bij het project Culemborgse veer – Beatrixsluis en het project Irenesluis - Culemborgse veer op het Eiland van Schalkwijk wijzen de berekeningen in de verkenningsfase op een kleinere veiligheidsopgave dan in de Projectoverstijgende Verkenning Centraal-Holland in 2016 ingeschat.

Tabel 1.1 Veiligheidsopgave Sterke Lekdijk in kilometers (incl. voorhavendijken), stand 1 december 2021

	Vigerende lengte	Prognose per 1-12- 2021
eenheid	[km]	[km]
Project		
STE	2,0	2,0
WAM	11,0	11,0
CUB	10,9	6,7
SAS	8,3	7,1
JAV	12,8	10,8
ICU	9,9	5,0
Subtotaal	54,9	42,6

2. Tempo: voortvarend maar niet overhaast

Het algemeen bestuur heeft in 2017 als ambitie geformuleerd dat het project binnen 12 tot 22 jaar gerealiseerd moet zijn. In figuur 2 is de vigerende indicatieve planning opgenomen. De deelprojecten liggen momenteel nog op koers om in 2029, 12 jaar na de start van het programma, gereed te zijn. Een project duurt circa 9 jaar en het laatste project is in 2021 gestart. Deze planning, zoals weergegeven in figuur 2, is opgenomen in het vigerende HWBP. Vanwege voorspelbaarheid voor het HWBP is het belangrijk om hier goed op te sturen. Met name de coronacrisis, de realisatie van meekoppelkansen in samenwerking met gebiedspartners en de implementatie van de innovatieve contractvorm 'innovatiepartnerschap' zijn tot nu toe de grootste uitdagingen voor het tempo gebleken. De komende tijd zal blijken in hoeverre planprocedures, grondverwerving, verlegging van kabels en leidingen en nog niet ontdekte ondergrond risico's invloed zullen hebben op het tempo.

Figuur 2 Indeling en indicatieve planning van de zes deelprojecten, met Salmsteke als eerste deelproject dat start met de realisatiefase in 2022

3. Zoveel mogelijk maatschappelijke meerwaarde creëren

De Lekdijk is een belangrijke 'drager van waarden'. Een bovengemiddeld mooie en belangrijke dijk verdient een bovengemiddelde aanpak. We nodigen gebiedspartners uit om zo veel mogelijk meekoppelkansen te realiseren en spannen ons in om de ruimtelijke kwaliteit te verhogen. Het onafhankelijke omgevingskwaliteitsteam onder leiding van voormalig rijksadviseur prof. ir. Eric Luiten beoordeelt en adviseert de projecten in elke fase over de ruimtelijke kwaliteit van het ontwerp. Meekoppelkansen zijn bijvoorbeeld de ontwikkeling van mobiliteit, recreatie, cultuurhistorie en natuur. Hiervoor zijn verschillende kaders ontwikkeld, zoals: Ruimtelijk kwaliteitskader Noordelijke Rijn- en Lekdijk, Natuuronderligger Sterke Lekdijk, Visie mobiliteit en recreatie Sterke Lekdijk, Kader meekoppelkansen Sterke Lekdijk en Werkwijze omgevingskwaliteitsteam. Bij de projecten worden bijvoorbeeld KRW-geulen, recreatieve voorzieningen zoals een zwemplas, de ontwikkeling van natuur, bloemrijke dijken, rust- en informatiepunten op belangrijke plekken langs de dijk en een herkenbare en veilige weginrichting op de dijk gerealiseerd.

4. Samenwerken met bewoners en andere belanghebbenden

Vanaf het begin denken en werken belanghebbende partijen mee vanuit de visie dat "samen met" leidt tot betere en breed gedragen oplossingen. Belanghebbenden bij de dijk worden betrokken in ontwerpateliers en klankbordgroepen en mogen zo mee-ontwerpen aan het project. De zogenaamde stakeholder-eisen vormen belangrijke input in het ontwerpproces. De grondverweringsstrategie roept zoals bekend wel weerstand op in de omgeving. Als meest recente ontwikkeling daarin faciliteert HDSR een Sterke Lekdijk-brede werkgroep met belanghebbenden, onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. De gebiedspartners en HDSR werken nauw samen in bestuurlijke overleggen per project en voor de hele Sterke Lekdijk. Afspraken worden vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten per fase per project. De gebiedspartners en HDSR stellen middelen beschikbaar om de maatschappelijke meerwaarde te financieren, die niet onder de subsidieregeling van het HWBP vallen. Voor HDSR is dat het reeds vastgestelde synergiekrediet ter grootte van 5 M€ en het Groot Onderhouds Programma (GOP) primaire waterkeringen, waarover nog separate besluitvorming door het algemeen bestuur plaats moet vinden.

5. In hoge mate ruimte voor innovatie

Bestaande oplossingen zijn soms niet genoeg om de waterveiligheidsopgave op te lossen en te verbinden met opgaven op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en de randvoorwaarden voor kosten en planning. Het bestuur heeft het project daarom uitgedaagd om te innoveren. Bij de Sterke Lekdijk zijn verschillende

productinnovaties in ontwikkeling. Het programma heeft de strategie om productinnovaties uit de projectoverstijgende verkenningen van het HWBP op te schalen tot algemeen toepasbare technieken voor dijkversterkingen. Dat zijn nieuwe versterkingstechnieken (bijvoorbeeld het Prolock filterschermbij Salmsteke), nieuwe rekenmethodieken en de emissieloze realisatie van de Sterke Lekdijk. Deze productinnovatie slagen alleen als we anders werken en bestaande werkwijzen aan weten te passen: *procesinnovaties*. Zodra we weten hoe dingen anders moeten, leggen we dit vast, zodat ook volgende projecten deze kennis kunnen benutten. Tenslotte slagen productinnovaties alleen als er ook *sociale innovatie* zijn, innovaties in de manier van samenwerken met alle betrokken partijen: van beheerders en uitvoerders tot beleidsmakers en besluitvormers. Daartoe werken we bijvoorbeeld in de unieke samenwerkingsvorm 'innovatiepartnerschap' nauw samen met alle partijen in de keten, zoals onze eigen beheerafdeling en de innovatiepartners (de aannemers) in gemengde teams op directieteamniveau en in projectteamniveau (in de planuitwerkingsfase) en sturen we samen deze opgave aan. Via het instrument Stakeholder Readiness Level houden we in de gaten hoe het met de acceptatie van productinnovaties gaat bij alle relevante stakeholders en waar we bij moeten sturen in de ontwikkeling. Een mooi voorbeeld waar productinnovatie, procesinnovatie en sociale innovatie zijn vruchten heeft afgeworpen, is het samen met de programmadirectie HWBP, Directoraat Generaal Water en Bodem, HDSR en innovatiepartners ontwikkelde toetskader voor emissieloze aanleg, dat geleid heeft tot de recente afspraak met het HWBP over de subsidiëring van de emissieloze aanleg van de Sterke Lekdijk.

6. *Hoge duurzaamheidsambities op de thema's Energie en grondstoffen, Ecologie, Investerings-, Ruimtelijke kwaliteit en Ruimtegebruik*

Veel duurzaamheidsaspecten zijn al behandeld bij de eerder genoemde ambities, wat illustreert dat de duurzaamheidsambities integraal onderdeel zijn geworden van de aanpak van de Sterke Lekdijk. Op het thema *Energie en grondstoffen* is dat de emissieloze aanleg van de Sterke Lekdijk, met een CO₂-reductie van 40% in 2022 tot 100% in 2030. Dit leidt tot een totale reductie van 70% CO₂-uitstoot. Tevens maakt deze aanpak het mogelijk dat de realisatie van de dijkversterking en meekoppelkansen onder het huidige stikstof-regime doorgang kan vinden. Daarnaast bereiken we met productinnovaties als het Prolock-filterschermbij en nieuwe rekenmethodieken een aanzienlijke besparing op grondstoffen en CO₂-uitstoot. Dat geldt tenslotte ook voor het hergebruik van grondstoffen, bijvoorbeeld met een grondbalans voor de Sterke Lekdijk. Voor het thema *Ecologie* is de Natuuronderligger Sterke Lekdijk opgesteld. Naast de meekoppelkansen voor natuur, zijn in de dijkzone met name de aanleg van een bloemrijk buitentalud, het herstel van kleiputten en gecombineerde, betekenisvolle natuurcompensatie relevant. Het thema *Ruimtelijke kwaliteit en Ruimtegebruik* is aan de orde gekomen bij ambitie 3. Voor het thema *Investerings* ontwerpen we met de laagste levenscycluskosten, conform de werkwijze van het HWBP.

Bijlage 2 Risico's en risicobeheersing

Wijze van beheersing volgens spelregels en met expertise HWBP

Voor de beheersing van risico's en de hoogte van financiële risicoreserveringen in kostenramingen gelden specifieke spelregels vanuit HWBP. De methodiek van beschikken is gebaseerd op voorcalculatie aan de start van elke fase (verkenning / planuitwerking / realisatie) van een deelproject. Dit betekent dat voorafgaand aan elke fase van een deelproject een kostenraming wordt opgesteld. Deze kostenraming is voorzien van diverse financiële risicoreserveringen ter dekking van voorziene en onvoorziene risico's.

HDSR loopt pas risico vanaf het moment dat de subsidiebeschikking per fase en per deelproject is ontvangen. Door het innovatiepartnerschap wordt al in een vroeg stadium (start planuitwerkingsfase) door de beoogd aannemer de raming mede opgesteld en de risico's gekwantificeerd. Hiermee is alle benodigde kennis en expertise betrokken bij het opstellen van de raming.

Geïnterviewde risico's en de beheersing daarvan

Gezien de omvang en complexiteit van het project en haar deelprojecten is goed risicomanagement van groot belang. Ten aanzien van risicomanagement specifiek voor het project Sterke Lekdijk is een kader met een bijbehorende procedure uitgewerkt. Hierbij maken we onder meer gebruik van de kennis en ruime ervaringsdeskundigheid die aanwezig is bij het Programmadirectie HWBP, Rijkswaterstaat en de andere waterschappen. Tabellen 2.1 en 2.2 bevatten een overzicht van de geïnterviewde risico's en de beheersing daarvan.

Tabel 2.1 Overzicht risico's en beheersing op programmaniveau

Risico	Beheersing (weergave actuele beheersmaatregelen)
Gronden zijn niet (tijdig) beschikbaar. (betreft gronden voor dijkversterking en ter compensatie)	• <i>Inzetten rentmeester op Programma niveau</i> • <i>Tijdig starten minnelijke verwerving</i> • <i>Tijdig starten onteigeningsprocedure</i>
Projectteams zijn niet (voldoende) op orde. (betreft voornamelijk capaciteit)	• <i>Opstellen capaciteitsplanningen</i> • <i>Inhuren aanvullende capaciteit</i>
Werkelijke kosten van planuitwerkingsfase en/of realisatiefase sluiten niet (voldoende) aan op de kostenraming zoals ingediend bij de subsidieaanvraag. (risico deelproject, beheersing op Programma niveau)	• <i>Gezamenlijk opstellen kostenramingen planuitwerkingsfase, incl. risico's</i> • <i>Gezamenlijk opstellen kostenramingen realisatiefase, incl. risico's</i> • <i>Optimaliseren kostenramingen op basis van ervaringen vanuit de diverse deelprojecten</i> • <i>Scopemanagement</i>
Productinnovaties worden niet (voldoende) toegepast.	• <i>Uitwerken traditioneel ontwerp dijkversterkingen (als back-up)</i> • <i>Stimuleren innovaties</i> • <i>Faciliteren innovaties</i>
Prijsvorming vindt niet op (voldoende) open en transparante wijze plaats. (risico deelproject, beheersing op Programma niveau)	• <i>Stimuleren in gezamenlijkheid opstellen van kostenramingen per projectfase</i> • <i>Analyseren kostenramingen middels onderling vergelijken per deelproject</i>
Kentallen sluiten niet (voldoende) aan op kostenramingen van de deelprojecten (effect op eigen bijdrage HDSR)	• <i>Hanteren kentallen als uitgangspunt voor toetsing van kostenramingen van de deelprojecten</i> • <i>Monitoren raming tijdens gehele ontwerpproces (KPI)</i> • <i>Kengetallen herijken bij aanvraag 2^e tranche uitvoeringskrediet</i> • <i>Aanpassen begroting m.b.t. de eigen bijdrage</i>
Werkelijke kostenstijgingen sluiten niet (voldoende) aan op indexatie (conform IBOI)	• <i>Monitoren kostenstijgingen</i> • <i>Monitoren indexaties</i> • <i>Analyseren discrepanties en deze bespreekbaar maken met HWBP</i>

Risico	Beheersing (weergave actuele beheersmaatregelen)
Besluitvorming op ambtelijk en/of bestuurlijk niveau vindt niet (tijdig) plaats.	• <i>Investeren in samenwerking op ambtelijk niveau</i> • <i>Investeren in samenwerking op bestuurlijk niveau</i> • <i>Borgen voldoende capaciteit op ambtelijk niveau</i> • <i>Borgen voldoende capaciteit op bestuurlijk niveau</i>
Bij de subsidieaanvraag worden elementen als niet subsidiabel aangemerkt.	• <i>Tijdens planuitwerking scope van het deelproject regelmatig door HWBP laten toetsen.</i>
Kostenontwikkeling eigen bijdrage HDSR is groter dan 10%.	• <i>Eigen ambities worden met een eigen krediet aangevraagd bij het bestuur</i>

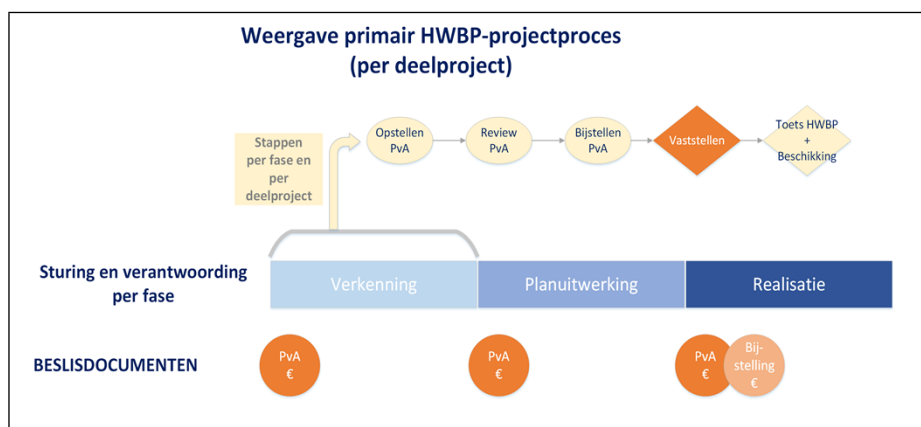
Tabel 2.2 Overzicht risico's en beheersing van risico's in de realisatiefase van een deelproject

Risico	Beheersing (weergave actuele beheersmaatregelen)
Conditionerende onderzoeken kunnen niet (voldoende) tijdig en/of volledig plaatsvinden. (zoals vanwege niet verkrijgen betredingstoestemming)	• <i>Vroegtijdig communiceren nut, noodzaak en planning van onderzoeken</i> • <i>Vroegtijdig aanvragen toestemming en/of ontheffingen voor betreding percelen</i>
Tijdens realisatiewerkzaamheden worden (onverwachts) kabels en/of leidingen aangetroffen. (nutsvoorzieningen zijn niet voldoende geïnventariseerd en/of niet voldoende tijdig verlegd)	• <i>Uitvoeren KLIC-meldingen</i> • <i>Uitvoeren proefsleuvenonderzoek</i>
Tijdens realisatiewerkzaamheden worden (onverwachts) niet-gesprongen explosieven aangetroffen. (explosieven zijn niet voldoende geïnventariseerd en/of niet voldoende tijdig verwijderd)	• <i>Uitvoeren bureaustudie</i> • <i>Uitvoeren veldstudie</i>
Tijdens realisatiewerkzaamheden worden (onverwachts) archeologische vondsten aangetroffen. (potentiële vindplaatsen zijn niet voldoende geïnventariseerd en/of niet voldoende tijdig onderzocht)	• <i>Uitvoeren bureaustudie</i> • <i>Uitvoeren veldstudie</i>
Tijdens realisatiewerkzaamheden blijkt de geotechnische bodemkwaliteit (aanzienlijk) slechter dan voorzien. (bodemkwaliteit is niet voldoende onderzocht)	• <i>Inzetten geotechnisch onderzoeksbureau op programma niveau (borging uniformiteit onderzoeken, onderzoeksresultaten en interpretaties)</i>
Tijdens realisatiewerkzaamheden blijkt de milieu-hygiënische bodemkwaliteit (aanzienlijk) slechter dan voorzien (bodemkwaliteit is niet voldoende onderzocht)	• <i>Uitvoeren bureaustudie</i> • <i>Uitvoeren veldstudie</i>

Bijlage 3 Subsidieregeling van het HWBP en kengetallen

De kosten van de realisatie van de Sterke Lekdijk-projecten zijn in deze fase bepaald op basis van een kengetal. Volgens de Waterwet is het de verantwoordelijkheid van de beheerder om de dijk aan de norm te laten voldoen. Als versterking nodig is, kunnen waterschappen bij het HWBP subsidie aanvragen. Van de kosten van voorbereiding en realisatie is 90% subsidiabel van een sobere en doelmatige versterking en inpassing. De overige 10% betaalt het waterschap zelf (de zogenaamde projectgebonden bijdrage). Eventuele extra eigen wensen en kwaliteit die boven een sobere en doelmatige versterking en inpassing gaan, komen volledig ten laste van het waterschap. Het HWBP is een alliantie van Rijkswaterstaat en de waterschappen. Alle 21 waterschappen samen financieren 40% van het HWBP via de jaarlijkse solidariteitsbijdrage. Het Rijk financiert 50%. Samen met de zogenaamde projectgebonden bijdrage van 10% komt dit op 100%.

De financieringsregeling HWBP onderscheidt drie fasen, namelijk verkenning, planuitwerking en realisatie (zie figuur 3.1). Aan het begin van elke fase dient een plan van aanpak te worden opgesteld per deelproject. Het plan van aanpak onderbouwt de subsidieaanvraag voor een specifieke fase. De aanvraag tot subsidie (inclusief plan van aanpak) wordt, na vaststelling door het college, ter toetsing aangeboden aan de Programmadirectie HWBP. De Programmadirectie HWBP toetst het plan van aanpak en adviseert hierover de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat of een daartoe krachtens hem gemandateerde geeft subsidiebeschikkingen af.

Figuur 3.1 Schematische weergave van de subsidieverlening bij een HWBP-project

Na de ontvangen beschikking voorafgaand aan elke specifieke fase van een deelproject, is de beheerder 100% risicodragend als het gaat om financiële tegenvallers. Dit heet het voorcalculatie-principe. Uitzonderingen hierop zijn risico's met een kleine kans van optreden, maar die wel een groot gevolg kennen, de hardheidsclausule en indexatie.

Innovatiesubsidie is op basis van nacalculatie, echter deze is niet bedoeld voor complete uitvoeringsprojecten. Voor de Sterke Lekdijk kan het dan gaan om specifieke experimentvoorstellen als onderdeel van het innovatiespoor van een project. De afweging hiervoor wordt gemaakt in overleg met het HWBP. Het innovatiebudget van het HWBP bedraagt circa 10 M€ per jaar, waar alle deelnemende waterschappen gebruikt van moeten maken.

Ontwikkeling kengetallen

De oorsprong van de kengetallen komt vanuit het huidige HWBP en de voorganger HWBP2. Het betreft daarmee dan ook landelijk gemiddelden. Bij de afronding van het HWBP2 programma bleek een gemiddelde waarde van 10 M€/km. Bij de start van het nieuwe HWBP programma in 2014/2015 ging het HWBP uit van een totale scope van circa 900 km tegen een prijs van circa 9 M€/km. Middels kennisontwikkeling en innovatie is een van de doelen van het programma dat de gemiddelde prijs voor dijkversterking in 2050 uitkomt op circa 7 M€/km.

Met de ervaringen die tijdens de eerste verkenningen in het project Sterke Lekdijk zijn opgedaan (o.a. VKA ramingen) en in samenspraak met het HWBP is dit medio 2020 aan het AB voorgelegd en na vaststelling aangepast voor de Sterke Lekdijk naar 8,5 M€/km (verdeeld per fase is dat 1,0 M€/km verkenningfase, 1,5 M€/km planuitwerkingsfase en 6,0 M€/km realisatiefase). Dit is mede ingegeven door het landelijk uitgevoerde onderzoek naar kostenstijging in diverse verkenningfasen, rapportage; *Feitenanalyse veranderende kostenramingen HWBP* d.d. 14 augustus 2019.

Bijlage 4 Overzicht besluitvorming Sterke Lekdijk

Wijk bij Duurstede - Amerongen

- Plan van Aanpak verkenningfase - D&H, 3-10-2017
- Nota van Uitgangspunten - november 2018 (bekrachtigd in BT SLD op 24-4-2019)
- Intentieovereenkomst - D&H, 19-2-2019, ondertekend 21-2-2019
- Nota Kansrijke Oplossingen - D&H, 17-12-2019
- Voorkeursalternatief - AB, 1-7-2020
- Samenwerkingsovereenkomst - D&H, 28-9-2021, ondertekend 4-10-2021
- Plan van Aanpak planuitwerkingsfase - D&H, 13-7-2021
- Projectplan - AB (besluit volgt later)
- Plan van Aanpak realisatiefase - D&H (besluit volgt later)

Salmsteke

- Plan van Aanpak verkenningfase - D&H, 7-11-2017
- Nota van Uitgangspunten - juni 2018 (bekrachtigd in BT SLD op 24-9-2018)
- Samenwerkingsovereenkomst - D&H, 28-11-2017, ondertekend 29-11-2017
- Nota Kansrijke Oplossingen - D&H, november 2018
- Voorkeursalternatief - AB, 26-6-2019
- Plan van Aanpak planuitwerkingsfase - D&H, 28-9-2021
- Projectplan - AB, 9-3-2022
- Plan van Aanpak realisatiefase - D&H (besluit volgt later)

Culemborgse Veer - Beatrixsluis

- Plan van Aanpak verkenningfase - D&H, 21-5-2019
- Nota van Uitgangspunten - 6-12-2019 (bekrachtigd in BT SLD 30-4-2020)
- Intentieovereenkomst - D&H, 12-5-2020, ondertekend 26-6-2020
- Nota Kansrijke Oplossingen - D&H, 3-11-2020, ter consultering SKK, 26-11-2020
- Voorkeursalternatief - AB, 7-7-2021
- Samenwerkingsovereenkomst - D&H, 9-11-2021, ondertekend 15-11-2021
- Plan van Aanpak planuitwerkingsfase - D&H (besluit volgt later)
- Projectplan - AB (besluit volgt later)
- Plan van Aanpak realisatiefase - D&H (besluit volgt later)

Salmsteke - Schoonhoven

- Plan van Aanpak verkenningfase - D&H 1-10-2019
- Nota van Uitgangspunten - juni 2020 (bekrachtigd in BT SLD op 15-4-2020)
- Samenwerkingsovereenkomst - D&H, 28-9-2021, ondertekend 4-10-2021
- Nota Kansrijke Oplossingen - D&H, 30-3-2021, ter consultering SKK, 22-4-2021
- Voorkeursalternatief - AB, 6-10-2021
- Plan van Aanpak planuitwerkingsfase - D&H (besluit volgt later)
- Projectplan - AB (besluit volgt later)
- Plan van Aanpak realisatiefase - D&H (besluit volgt later)

Jaarsveld - Vreeswijk

- Plan van Aanpak verkenningfase - D&H, 22-9-2020
- Nota van Uitgangspunten - 13-4-2021 (bekrachtigd in BO op 21-4-2021)
- Intentieovereenkomst - D&H, 6-7-2021, ondertekend 12-7-2021
- Nota Kansrijke Oplossingen - D&H, 9-11-2021, ter consultering SKK, 3-12-2021
- Voorkeursalternatief - AB (besluit volgt later)
- Plan van Aanpak planuitwerkingsfase - D&H (besluit volgt later)
- Projectplan - AB (besluit volgt later)
- Plan van Aanpak realisatiefase - D&H (besluit volgt later)

Irenesluis - Culemborgse Veer

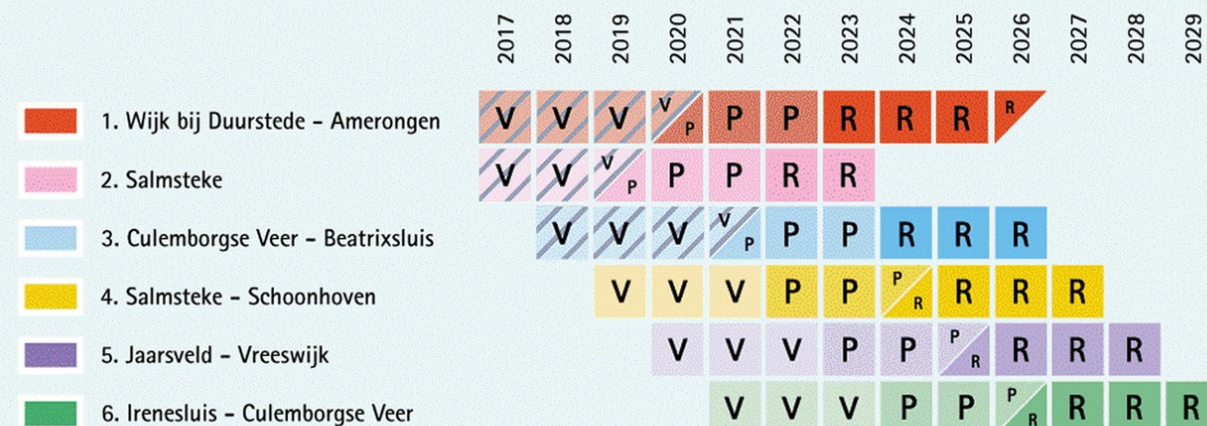
- Plan van Aanpak verkenningfase - D&H, 14-9-2021
- Nota van Uitgangspunten - D&H (besluit volgt later)
- Intentieovereenkomst of samenwerkingsovereenkomst - D&H (besluit volgt later)
- Nota Kansrijke Oplossingen - D&H (besluit volgt later)
- Voorkeursalternatief - AB (besluit volgt later)
- Plan van Aanpak planuitwerkingsfase - D&H (besluit volgt later)
- Projectplan - AB (besluit volgt later)
- Plan van Aanpak realisatiefase - D&H (besluit volgt later)

Toelichting:

- Zwarte letters: D&H en BO/BT
- Witte letters: AB

Indicatieve planning deelprojecten Sterke Lekdijk

26 juni 2019

Deelprojectoverstijgend

- Startdocument Sterke Lekdijk - AB, 22-2-2017
- Overdracht voorhavendijken - AB, 13-12-2017
- Ruimtelijk kwaliteitskader - BT SLD, 18-1-2018
- Strategische Nota van Uitgangspunten - D&H, 3-7-2018 & AB (themabijeenkomst), 30-8-2018
- Strategienota grondverwerving Sterke Lekdijk - D&H, 20-3-2018
- Kredietbesluit grondverwerving Sterke Lekdijk - AB, 16-5-2018

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau - D&H, 28-8-2018
- Bevestiging aanpak strategienota grondverwerving Sterke Lekdijk - AB 13-5-2020
- Marktbenaderingsstrategie - D&H, 19-3-2019
- Start aanbesteding innovatiepartnerschap - D&H, 25-6-2019
- Visie Mobiliteit en Recreatie Sterke Lekdijk - D&H, 23-6-2020
- Synergiekrediet - AB, 16-12-2020
- Beheeris taludverflauwing Lekdijk bij programma Sterke Lekdijk - D&H, 1-6-2021
- Natuuronderligger Sterke Lekdijk - D&H, 31-8-2021